

Ageismus věková diskriminace

Co je to ageismus

- Pojem poprvé použil Robert Butler, první ředitel *National Institute on Aging* v USA roku 1969.¹
- Definice ageismu podle Encyklopedie Diderot, verze 2002: věková diskriminace postihující především staré lidi; může vést k věkové segregaci, vyčleňování ze společnosti; je podporován ekonomicko-sociálními problémy a společenskými představami podceňujícími stáří.
- Ageismus je ideologie založená na sdíleném přesvědčení o kvalitativní nerovnosti jednotlivých fází lidského životního cyklu manifestovaná skrze proces systematické, symbolické i reálné stereotypizace a diskriminace osob a skupin na základě jejich chronologického věku a/nebo na jejich příslušnosti k určité generaci.²
- Projevuje se v: oblasti postoje k věku jako sociální charakteristice, oblasti trhu práce, oblasti populární kultury, oblasti důchodových systémů, oblasti zdravotních systémů.

Zdroje ageismu³

- individuální (subjektivně-psychologické)
  - strach ze smrti a stárnutí jako psychosomatického úpadku (= antropologická konstanta)
  - frustrace a agrese, ze které pramení hostilita vůči členům minoritních skupin
  - autoritářská osobnost, u níž jsou předsudky manifestací nejistoty
- sociální
  - demografický vývoj v industrializované společnosti?
  - efekt stárnutí – změna preferencí (projevuje se například v politice)
- kulturní
  - hodnotový systém, jazyk, mediální kultura, humor, umění a literatura
  - problém: neomezená replikace

Senior a ageismus⁴

- I. stádium: Jednotlivec je přístupný k přijetí nálepky, která způsobuje ztrátu jeho původní role či referenční skupiny, jedná se například o nálepky důchodce, vdovec.
- II. stádium: Upevňuje se závislost na vnějškové nálepce. Je-li nálepka převážně kladná, syndrom ztráty sebeúcty se nevyvíjí. Je-li spíše negativní, rozvíjí se třetí stádium.
- III. stádium: Ztráta sebeúcty, kdy je vlastní prožitek stáří charakterizován pohledem společnosti jeho nekompetentní. Senior přijímá negativní postoje a rozvíjí se jeho závislá role. Vnímá ztrátu dovedností, označuje sebe jako neadekvátního, nekompetentního, nemocného.

Muzeum a věková diskriminace

- muzeum jako médium – mezigenerační dialog
- ageismus v přístupu muzea k seniorům

Co s tím

- age mainstreaming = (re)organizace zkvalitňování, rozvoj a vyhodnocování koncepčních procesů tím, že při nich všechny zúčastněné subjekty budou na všech úrovních a ve všech stádiích využívat hledisko rovnosti bez ohledu na chronologický věk nebo generační příslušnost.⁵

¹ TOŠNEROVÁ, Tamara. *Ageismus: průvodce stereotypy a mýty o stáří*. 1. vyd. Praha: Ambulance pro poruchy paměti, 2002, s. 6. ISBN 80-238-9506-0.

² VIDOVIČOVÁ, Lucie a Ladislav RABUŠIC. *Věková diskriminace - ageismus: úvod do teorie a výskyt diskriminačních přístupů ve vybraných oblastech s důrazem na pracovní trh*. Praha: VÚPSV, výzkumné centrum Brno, 2005, s. 6. ISBN 80-239-4645-5.

³ Tamtéž, s. 10-12.

⁴ TOŠNEROVÁ, Tamara. *Ageismus...*, s. 14.

⁵ VIDOVIČOVÁ, Lucie a Ladislav RABUŠIC. *Věková diskriminace...*, s. 46.

Seznam použité literatury:

TOŠNEROVÁ, Tamara. *Ageismus: průvodce stereotypy a mýty o stáří*. 1. vyd. Praha: Ambulance pro poruchu paměti, 2002, 45 s. ISBN 80-238-9506-0.

VIDOVIČOVÁ, Lucie a Ladislav RABUŠIC. *Věková diskriminace - ageismus: úvod do teorie a výskyt diskriminačních přístupů ve vybraných oblastech s důrazem na pracovní trh*. Praha: VÚPSV, výzkumné centrum Brno, 2005, 54 s. ISBN 80-239-4645-5.

Zdroje obrázků v prezentaci [6. 11. 2012]:

http://www.szs-ruska.cz/userdata/pictures/ilustrace/pecovatelska_cinnost.jpg

http://images.flatworldknowledge.com/stangorsocial_1.0/stangorsocial_1.0-fig01_001.jpg

http://media.novinky.cz/322/303222-top_foto1-f34yn.jpg

http://www.fnbrno.cz/data/images/thumb/325_2b9e5e4fbd.jpg?1326288347

http://www.ingpenzijnispolocnost.cz/images/penze_reforma/css/situace2.png

Videa v prezentaci [6. 11. 2012]:

Aubrey de Grey. „What is ageism?“

(Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?feature=endscreen&v=lm8_o6Z5mDE&NR=1)

The Equality Authority: Say no to ageism week:

(Dostupné z: http://www.youtube.com/watch?v=irCS2_27ytI)

Kraftklub: Zu jung

(Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=bV37CClYr-U>)